

Aktiwiteite om leerders se skryfstyl te verbeter

Deur: Philna Scholtz en Elza Vorster (skrywers *Viva Afrikaans* Gr 7 tot 12- reeks)

Is die onderrig van stelwerk hoegenaamd die moeite werd? Kan 'n onderwyser 'n leerder help om sy skryfstyl te verbeter? 'n Onderwyser kan dalk nie van 'n gewone leerder 'n Hertzogprys-wenner maak nie, maar kan beslis help om hom of haar die fynere kunsies van skryf te leer.

Skriftelike stelwerk vereis 'n wye verskeidenheid vaardighede. 'n Leerder kan leer hoe om sy skryfstyl te verbeter deur hierdie vaardighede aan te leer en die tegnieke toe te pas. In die volgende opdragte word hierop gefokus. Doen dit met die leerders.

Aktiwiteit 1:

Verskerp en gebruik jou sintuie!

Sintuiglike waarneming is een van die doeltreffendste maniere om kreatiwiteit aan die gang te sit. 'n Mens het vyf sintuie. As jy kreatief wil skep, is dit belangrik om al jou sintuie in te span. Vra jouself telkens af wat **hoor** jy, wat **sien** jy, wat **proe** jy, wat **ruik** jy, wat **voel** jy en skryf telkens jou belewenis daarvan neer.

Let op hoe treffend Zirk van den Berg sintuiglike beskrywing gebruik het in die volgende paragraaf:

Hy wys na 'n geparkeerde motorfiets wat in die straatlig glinster. Ons loop bewonderend daarom, volg die dinamiese lyne met ons oë, voel-voel aan die geveerde saal, ruik die warm enjin, kniel voor die rathefboom en leë syspan.

Uit *Ekstra dun vir meer gevoel*, deur Zirk van den Berg, bl. 60.

Taalstrukture en -konvensies

Oefening: Kies die korrekte geslag by elke sin. Kleur dit met 'n groen potlood in.

- a) My ma is 'n

man	vrou
-----	------
- b) My

nefie	niggie
-------	--------

 is 'n seun.
- c) My broer is 'n

aktrise	akteur
---------	--------
- d) Mnr. Smith is 'n

onderwyser	onderwyseres
------------	--------------
- e) 'n

Bul	Koei
-----	------

 gee vir ons melk.

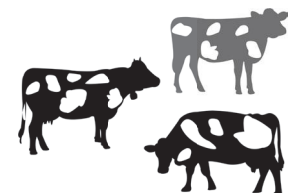
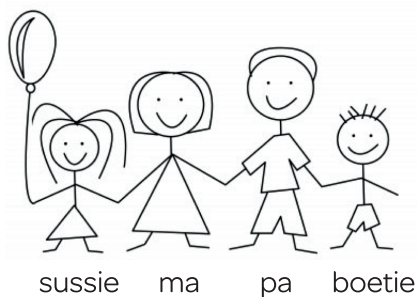
Oefening: Skryf die teenoorgestelde geslag vir die woord tussen hakies.

- a) My **(ouma)** bak lekker koekies. _____
- b) My ma se suster is my **(tannie)**. _____
- c) My beste **(vriend)** se naam is Pieter. _____
- d) Florence Nightingale is 'n **(heldin)**. _____
- e) My broer is 'n **(seun)**. _____
- f) Ons hond is 'n **(reun)**. _____
- g) Die **(hings)** se naam is Blits. _____
- h) My **(onderwyser)** is 'n slim **(man)**. _____
- i) My **(boetie)** is drie jaar oud. _____

Oefening:

Kyk na die prentjies en skryf die geslagte se name neer. Die eerste een is vir jou gedoen.

Meervoude (more than one)

Rules:

1. short sounds: double the last letter and add "e"

kop – kop**pe**   nek – nek**ke**

2. long sounds: lose one vowel and add "e"

be**en** – be**ne**   to**on** – to**ne**

3. two different vowels: just add "e"

vo**et** – vo**ete**   ne**us** – ne**use**

4. two consonants after vowel: just add "e"

mond – mon**de**   tong – tong**e**

5. words ending on "ie": add "s"

naelt**ie** – naelt**jies**   neus**ie** – neus**ie**

6. words that can "break" into syllables: add "s"

vinger – ving**ers**   skouer – skou**ers**

7. words that end on "o", "i" or "u" get 's as well as "ma, pa & hoera"

radio – radio'**s**   foto – foto'**s**   ma – ma'**s**   pa – pa'**s**   hoera – hoera'**s**

Learn these words that don't follow the rules:

Oefening: Skryf die meervoud vir die volgende woorde.

Reël 1:

bril   _____
blom   _____
goudvis   _____

lip   _____
pen   _____
plaashek   _____

Reël 2:

skaap   _____
sambree**l**   _____
be**e**t   _____

ma**a**n   _____
pot**l**ood   _____
sk**o**ol   _____

Taalstrukture en -konvensies

Reël 3:

boek _____
pampo**en** _____
huis _____

deur _____
sto**el** _____
wou**d** _____

Reël 4:

hond _____
per**d** _____
hark _____

ker**k** _____
hand _____
vur**k** _____

Reël 5:

storie _____
kopp**ie** _____
huis**ie** _____

sprok**ie** _____
duimp**ie** _____
moss**ie** _____

Reël 6:

ta-fel _____
pan-tof-fel _____
re-ke-naar _____

kleu-ter _____
ou-ma _____
hei-ning _____

Reël 7:

banj**o** _____
tax**i** _____
radio _____

ma _____
pa _____
hoer**a** _____

Gemengde voorbeelde:

kind _____
oog _____
oor _____
koek _____
ve-ter _____
muis _____
win-**kel** _____

bus _____
bank**ie** _____
wond _____
foto _____
toon _____
be-**sem** _____
bo**om** _____